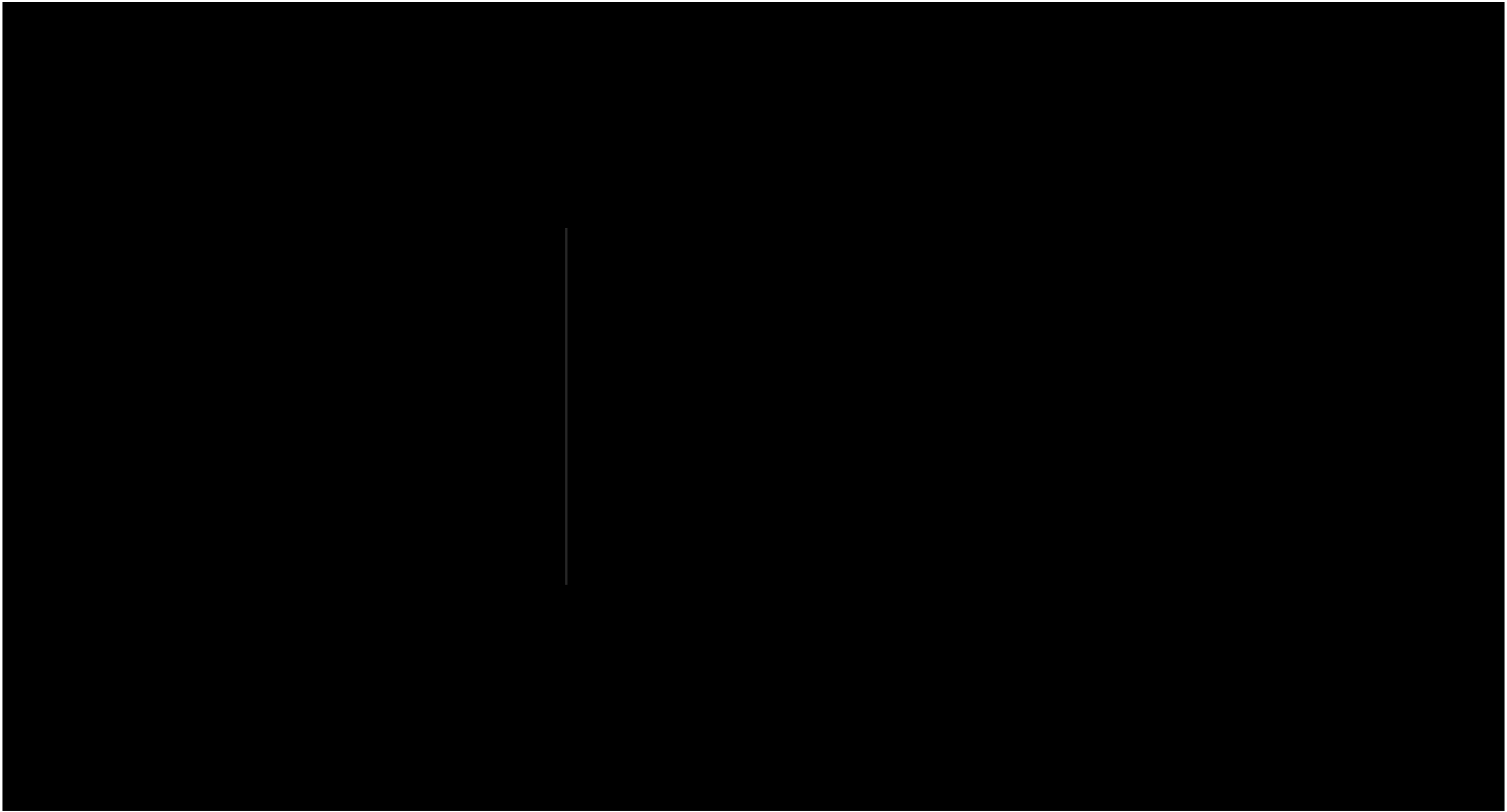

Pomalá kinematografie VIII

Carlos Reygadas, mexický film

a principy inkluze ve festivalovém prostředí
globálního uměleckého filmu

Mexický film na festivalech

- Mexické filmy bodují již od 30. let na festivalu v Benátkách
- V meziválečném i poválečném období mexická kinematografie neprodukuje „umělecké“ filmy – jde převážně o dobrodružná romantická melodramata se známými hvězdami
- Mexická vláda nicméně tyto filmy vysílá na festivaly s cílem posílit svoji mezinárodní reputaci

Od Fernándeze k Buñuelovi

- Ve 40. letech na festivalech nejlépe reprezentují Mexiko filmy tvůrčí dvojice režisér Emilio Fernández a kameraman Gabriel Figueroa
- Jejich filmy usilují o artikulaci mexického národního stylu, úzce napojeného na domorodou indiánskou identitu
- Fernándezův styl se ale na mezinárodní festivalové scéně posléze jeví jako příliš úzce nacionalistický a snadno čitelný -> střídá jej Luis Buñuel, jehož interpretačně otevřenější mexické filmy tehdy více odpovídají představám o kvalitní umělecké tvorbě

Mexická národní estetika

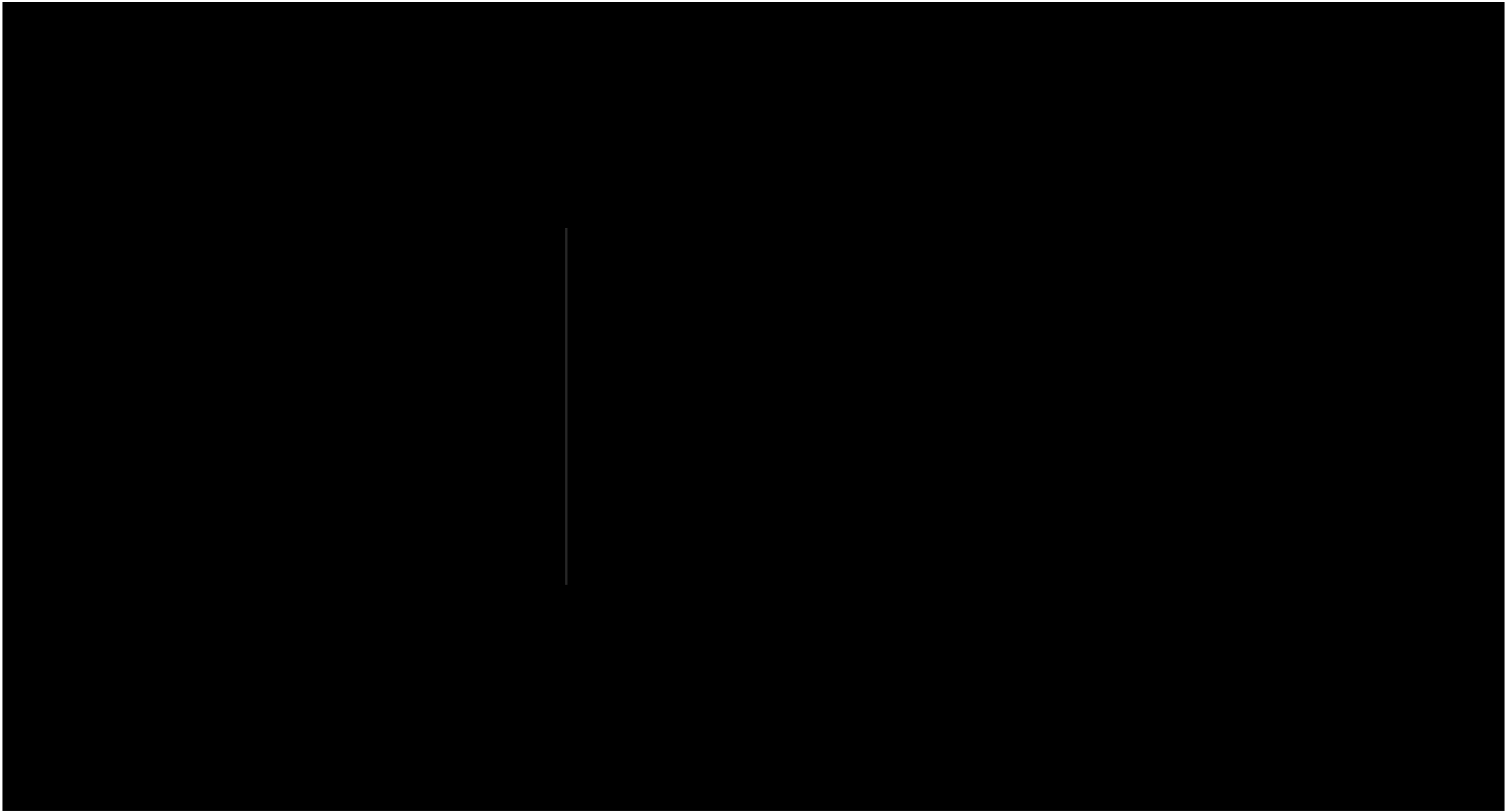
- Ústřední součástí mexické národní estetiky je v její moderní éře krajina
- Vlivným umělcem je v tomto směru malíř, intelektuál a zastánce Mexické revoluce Dr. Atl
- Jeho krajinomalba v zakřivené perspektivě inspirovala i mexické filmaře

Zahraniční estetické vlivy

- Kromě domácích uměleckých tradic formovaly mexickou filmovou estetiku také zahraniční vlivy
- Inspirací je hollywoodský kameraman Gregg Toland, který proslul inovativní prací s hloubkou ostrosti a zaostřováním několika prostorových plánů (filmy Orsona Wellese...)
- V Mexiku také počátkem 30. let působí sovětský filmař Sergej Ejzenštejn, který se zde pokouší natočit epický dokument *Ať žije Mexiko* – upouští přitom od svého sovětského montážnického stylu a rovněž pracuje s hloubkou ostrosti a zaostřenými prostorovými plány -> vytváří oslavný obraz Mexika

Vizuální analogie (La Perla, 1947)

Motiv vertikality (Maria Candelaria, 1944)

Fernández vs. Buñuel

- Fernándezův mexický „národní“ styl se na mezinárodním festivalovém okruhu jevil jako příliš jednoduše interpretovatelný a nacionalistický
- Do pozice mexického festivalového tvůrce č. 1 se tak poté dostal Luis Buñuel
- Buñuel rovněž pracoval s kameramanem Figuerou, ale mexický národní styl ve svých filmech zkomplikoval o nejednoznačné kontrasty a snové surrealistické motivy
- Díky své návaznosti na mezinárodní umělecká hnutí (surrealismus) a větší interpretační otevřenosti a se tak Buñuelovy filmy dokázaly lépe prosadit na prestižních mezinárodních přehlídkách

Komplikované vizuální analogie (Zapomenutí, 1950)

Kontrasty v prostorových plánech (Zapomenutí, 1950)

Carlos Reygadas

- (*1971)
- současný mexický filmař
- jeden z předních latinskoamerických autorů, který pravidelně soutěží na prestižních filmových festivalech (Cannes, Benátky...)
- navazuje na mexickou estetiku, kterou ale současně kombinuje s řadou mezinárodních tendencí spojovaných s poválečnými artovými filmy
- na jeho tvorbě si můžeme dobře ukázat, jaké tvůrčí postupy a strategie jsou v současném festivalovém prostředí žádané a upřednostňované

Carlos Reygadas – mexická národní estetika

- Reygadas natáčí na širokoúhlý formát cinemascope a speciálními objektivy vytváří efekt zakřivení krajiny
- Navazuje tak na tradici mexické národní estetiky

Carlos Reygadas – vliv neorealismu

- Lokální rozměr dodává Reygadasovým filmům i fakt, že režisér často pracuje s místními neherci (často až dokumentární efekt)
- Zároveň tak navazuje i na populární evropskou tradici filmového neorealismu, kterou přitom často hybridně mísí s dalšími uměleckými proudy

Carlos Reygadas

– vliv modernismu

- Reygadas zároveň tvoří pod (přiznaným) vlivem evropských modernistických filmařů, Andreje Tarkovského nebo Carla Dreyera
- Z jejich snímků cítuje, přejímá zájem o spiritualitu a využívá podobné, či přímo tytéž stylistické prostředky
- Spoléhá přitom na výraznou interpretační otevřenost (zejména film *Post tenebras lux*)

Tiché světlo (Reygadas) vs. Slovo (Dreyer)

Japonsko (Reygadas) vs. Obět' (Tarkovskij)

Carlos Reygadas - Extrémní kinematografie

- Reygadas zároveň spadá do další oblíbené kategorie festivalových uměleckých filmů, tzv. extrémní kinematografie
- Sem patří snímky, které spoléhají na explicitní, často šokující výjevy, typicky sexu a/nebo násilí
- Explicitní výjevy jsou obvykle prezentované jako důležitá součást uměleckého vyjádření, opodstatněného zvolenými tématy (reflexe společnosti, sexuality...)
- Často polarizují festivalové publikum -> budí rozruch a senzaci

Carlos Reygadas jako transnárodní auteur

- Reygadas představuje prototyp současného úspěšného transnárodního autora
- Nabízí jinakost a lokální specifičnost vycházející z mexických tradic a tamního prostředí
- Současně ale tyto lokální vlivy velmi prozíravě kombinuje s tradicí evropského modernistického filmu a spojuje dohromady realismus, spiritualitu i extrémní polohy umělecké kinematografie
- Rovinu osobní autorské výpovědi v posledním filmu *Nuestro tiempo* dokonce posílil tím, že do hlavních rolí obsadil sám sebe a svoji manželku

